

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Praznik bolgarskega naroda

V nedeljo, 2. oktobra, poteče 18 let, odkar je zasedel prestol Bolgarije sin odstavljene carja Ferdinanda I. Koburškega car Boris III. Obenem pa praznujejo Bolgari 28 letnico, ko je Bolgarija ob priliki aneksije Bosne in Hercegovine od strani avstro-ogrskih monarhije dne 22. septembra 1909 v Trnovem proglasila svojo popolno neodvisnost. Radostna čustva, ki prerinjajo te dni bolgarski narod, delijo tudi ostali Jugoslovani s prav posebno toploto, saj sta Bolgarija in Jugoslavija od začetka letošnjega leta zvezani med seboj po paktu večnega prijateljstva, za katerega gre v največji meri zaslug carju Borisu III.

Bolgarska država je v prvi polovici XIII. stoletja bila glavna sila na Balkanu, potem ko se je bila rešila 200 letnega robstva pod Bizancem. Njeni vladarji so živeli sedaj v prijateljsstvu, sedaj v sovrastvu s srbsko državo, s katero so tekmovali za gospodstvo. Po nesrečni bitki na Kosovem polju je prišla na vrsto tudi Bolgarija, Turki so zavzeli 1393 Trnovo, starodavno bolgarsko prestolnico, v kateri so kronali njene carje, in nato osvojili po bitki pri Nikopolju 1397 vso deželo, njen zadnji car pa je umrl v turškem robstvu v Brusi. Bolgari so ostali 500 let podaniki turškega imperija in niti Karadževića vstaja, ki je razgibala Srbe, ni med bolgarskim ljudstvom našla nobenega odmeva. Popolnoma je namreč manjkalo tako svetne kakor duhovniške inteligence, ker so bili tudi versko odvisni od grških patriarhov v Carigradu, ki so bili turški blapci. Šele ko je sloveči menih Paizij, ki je na pobudo velikega srbskega rodoljuba Jovana Rajića leta 1762 napisal bolgarsko zgodovino, razgibal duhovno delavnost med svojim narodom, se je začelo osvobodilno gibanje, iz katerega so se najprej rodile narodne šole; največ pa je storila za končno osvoboditev bolgarskega naroda od turškega jga bolgarske cerkve, ki se je s pomočjo ruske in srbske diplomacije leta 1870 osamosvojila od carigradskega grškega patriarhata. Politično svobodo pa je Bolgariji prinesla šele vojna med Turčijo in Rusijo leta 1877—1878. Rusija je v miru v San Stefanu ustanovila Veliko Bolgarijo, ki je obsegala vso Makedonijo in velik del Trakije, toda na berlinskem kongresu so velesile, ki so smatrale veliko Bolgarijo samo za predstražo Rusije na Balkanu, novo državo močno pristigle, tako da je Bolgarija bila omejena na področje med Donavo in balkanskim gorovjem, dočim je Rumelija na jugu od nje postala posebna pokrajina, obojno ozemlje pa je moralo priznati formalno turško nadoblast. Sicer sta se Bolgarija in Rumelija kmalu nato zedinili v eno samo državo, toda končno je bila dejanska in formalna suverenost Bolgarije proglašena šele leta 1908 v Trnovem, in sicer od kneza Ferdinanda Koburškega, ki je bil prišel na bolgarski prestol za knezom Aleksandrom Battenberžanom kot miljenec Avstro-Ogrske.

Proglasitev bolgarske neodvisnosti, ob kateri je Ferdinand postal car, je v zvezi z drugimi dogodki, ki so enako kakor aneksija Bosne, napovedovali skorajšnjo likvidacijo turškega cesarstva, dovedla do balkanske vojne leta 1912, ki je bila sad zveze med Srbijo, Bolgarijo, Grčijo in Črno goro. Žalibog so osrednje velesile izbrabile to vojno v svoje posebne namene ter so naščevali Bolgarijo proti Srbiji, tako da sta si v svetovni vojni Srbija in Bolgarija stali nasproti kot sovražnici, kar je imelo za posledico, da je bila Bolgarija kot zaveznica centralnih velesil poražena in so sanje o veliki Bolgariji bile za vedno izgnane. Ferdinand I. se je moral prestolu odpovedati, in njegov sin car Boris III. je prevzel pred 18 leti kar žalostno nasledstvo poraza, ki ga je bila kriva protislovanska miselnost in prekomerna častihlepnost njegovega očeta.

Leta 1918 je poražena Bolgarija bila na robu propada. V tem usodnem trenutku, ko bi bil vsakdo drugi obupal, je mladi car krepko prijel za državno krmilo in državo modro vodil preko vseh čeri po najbolj razburkanem morju. V prvi vrsti se je po njegovi pobudi začelo skrajno varčevanje, se je uvedla splošna delovna obveznost in so se začela javna dela, ki so preprečila državo s cestami in železnicami ter izpremenila velike predele pušče, kamna in močvirja v rodovitno zemljo; ustvarila pa se je tudi krepka domača industrija. Car pa se je tudi lotil še veliko težjega dela političnega in moralnega zedinjenja bolgarskega naroda, ki so ga od nekdanj razdirali hudi notranji spori, v katerih so se izdejstovale strasti nestetih strank, ki niso našle med seboj pravega ravnotežja in so ogrožale ali vsaj močno zavirale okrepitve in obnovo države. V tem oziru se kralj ni ustrašil nobenega truda ter je znal obenem, ko je kazal veliko odločnost, biti tudi previden, da je deželo obvaroval usodnih pretresov.

Svoje velike diplomatske sposobnosti in dalekovidnost pa je pokazal car Boris III. zlasti, ko je zunanjo politiko Bolgarije, ki se je v pretežni meri naslanjala na one države, ki zahtevajo revizijo mirovnih pogojev, preokrenil v toliko, da si je zagotovil prijateljstvo zapadnih velesil, predvsem pa čedalje bolj začel gojiti prijateljske sosedne odnose z Jugoslavijo, ki so dovedli do pogodbe o večnem prijateljstvu. Danes med nami in bolgarskim narodom ni več aktualnih spornih točk in se moremo upravičeno nadejati, da bo Bolgarija s državami Balkanske zveze čedalje bolj intimno sodelovala v smislu vzajemnosti vseh balkanskih narodov, ki medsebojna vprašanja lahko rešujejo v miru sami med seboj in na zunaj predstavljajo soglasno enoto, ki noče biti odvisna od nikogar ter zna usodo Balkana voditi sama. Danes ima Bolgarija tudi armado, ki je baš letos na svojih velikih vajah pokazala, da more biti najboljši zaveznik vsem svojim sosedom za ohranitev miru in pa za obrambo svobode vsakega naroda in države na Balkanu.

Čedalje bolj pristržne pa so tudi duhovne kulturne zveze med Jugoslavijo, oziroma Srbi,

Avstrija v skrbeh za svojo samostojnost

Nemci nevoljni zaradi sestanka dr. Schuschnigg — dr. Hodža

Dunaj, 1. oktobra. TG. Med dunajskim in nemškim tiskom se je zopet sprožila strupena tiskovna borba v zvezi z nedavnim sestankom med avstrijskim kancelarjem dr. Schuschniggom in češkoslovaškim ministrskim preds. dr. Hodžo v Badenu pri Dunaju. Berlinski tisk je ob priliki tega sestanka odkrito izrazil nevoljo nemške države, ker se avstrijski kancelar sestaja s češkoslovaškim ministrskim predsednikom prav v trenutku, ko si v Berlinu stiskata roke Hitler in Mussolini, ter je ta sestanek označil kot »poskus avstrijske vlade, da bi se odtrgala od osi Rim-Berlin in od obveznosti, ki jih je sklenila z Nemčijo na polju zunanje politike. Na berlinsko pisanje je v zelo ostrem tonu odgovorila poluradna »Reichspost«, ki protestira proti temu, da se nemški tisk vlika v sleherno delo avstrijske vlade in da podtika sumničenja vsakemu koraku, ki ga je storil kak avstrijski minister. »Reichspost« pa zopet odgovarja »Völkischer Beobachter« na surov način, češ, da imajo v Berlinu vzroka dosti, da dvomijo v iskrenost nekaterih dunajskih politikov, predvsem onih, ki se zbirajo okrog krožka »Krišćanska stanovska država«, kjer se navdušujejo za podonavske načrte, ki jih gojita Francija in Češkoslovaška. Iz tega pravilno sklepajo, da je med Avstrijo in Nemčijo prav zaradi Mussolinijevega obiska v Berlinu zavladala nova napetost in da se Avstrija na vse načine trudi, da bi si poiskala varnejših jamstev za svojo neodvisnost pri drugih evropskih državah, kjer jih od sedaj ni iskala. Na Dunaju so mnenja, da je dal berlinski sestanek Avstriji jasen migljaj, da mora nadaljevati po poti, ki jo je nakazal obisk češkoslovaškega predsednika vlade pri avstrijskem zveznem kancelarju.

Dunaj, 1. oktobra. TG. Tukaj so se razširile zanimive vesti o dejanski vsebini italijansko-nemških razgovorov ob priliki Mussolinijevega bivanja v Berlinu. Iz krogov francoskega poslanstva izhaja vest, da je Nemčija stavila ves svoj poudarek na to, da Italija in Nemčija skupno pristane na Francijo, da opusti svojo zvezo s so-

vjetsko Rusijo, nakar bi bilo mogoče takoj skleniti sporazum med štirimi velesilami, Anglijo, Francijo, Italijo in Nemčijo, za katerega je Mussolini izdal časov četvernega pakta silno navdušen. Predpogoj pa je, da se Francija odtrga od sovjetske Rusije. Tukaj tudi govorijo, da bosta italijanska in nemška diplomacija svoj predlog Franciji in Angliji uradno dostavili.

Hitler bo vrnil obisk

Rim, 1. oktobra. b. Tukajšnji listi poudarjajo, da je Mussolini izjavil Hitlerju, da je nujno potrebno, da obišče Italijo. Italijansko-nemško prijateljstvo bo trdno varovalo osiše Rim-Berlin. Glede Mussolinijevega povabila Hitlerju, da pride v Italijo je izšlo v Turinu sledeče uradno potrdilo: Pri svojem obisku v Nemčiji je Mussolini povabil Hitlerja, naj mu vrne obisk. Uradna agencija narodno-socialistične stranke v Nemčiji poroča, da je Hitler z veseljem sprejel Mussolinijevo povabilo.

Gospodarska pogajanja

Dunaj, 1. oktobra. b. »Neue Freie Presse« poroča, da so se pričela pogajanja med italijanskimi in avstrijskimi gospodarskimi strokovnjaki za zboljšanje trgovinskih odnosov med Italijo in Avstrijo. Pogajanja so zelo nujna, da ne bi kakšna tretja država postavila zahteve po največjih ugodnostih.

Dunaj, 1. oktobra. AA. (Havas.) Policijske oblasti so zaplenile včeraj »Nacional Zeitung« iz Essena, ki velja za Göringov osebni organ, in sicer zaradi nekega poročila, v katerem se avstrijske oblasti obtožujejo zaradi samomora narodnega socialista Klugeja, ki se je nedavno obesil v dunajskem zaporu. Kluge je bil zaprt samo zato, ker je ob neki priliki izobesil z okna vlaka kljukaste križe. Göringov organ je nadalje objavil poročilo, da dunajska radio postaja ni bila odtrta za nemške postaje ob priliki prenosa govorov Hitlerja in Mussolinija.

Kitajci se krepko upirajo, pa ne zmagujejo japonskega prodiranja

Japonska poročila

Tokio, 1. oktobra. TG. Danes opoldne je japonski vojni minister Sugijama prebral častnikarjem sledeče poročilo s kitajskih bojišč:

Severno bojišče: Japonske čete prodirajo na progah Peiping-Hankov in Tjencin-Pukav dalje in se bližajo meji sosedne pokrajine Šantung. Tamkaj stoji guverner pokrajine general Hanfuču z eno dobro oboroženo brigado, toda verjetno je, da ne bo nastopil proti Japoncem, ampak se bo pridružil avtonomnemu gibanju severnih kitajskih pokrajin. Japonske čete se nahajajo v Ljencenu, ki je 44 km severno od Tehčava, blizu meje med pokrajinama Hopei in Šantung.

Bojišče v Šansiju: Japonske čete so zasedle nekaj važnih postojank v svojem prodiranju proti Taijuanu, prestolnici pokrajine Šansi, ki leži 150 km južno od Tatunga. Prodiranje napreduje s treh strani in so japonske čete ponekod prišle že 50 km blizu Taijuana. V nevarnost je prišla 60.000 moč kitajska armada, sestavljena iz rednih in nerednih komunističnih čet, ki jo bodo Japonci zajeli v dolini Tajčava, ako se hitro ne umakne v gorovje.

Sanghajsko bojišče: Po tridnevni borbi so japonske čete zavzele mesto Liučjehang, ki leži sredi med Lotjenčonom in Tačangom. Sedaj prodirajo v smeri proti Sanghaju. Pomorski pristiskajo z obale.

Južno bojišče: Japonska letala so danes dopoldne dvakrat bombardirala Kanton, nadalje vojaške zgradbe v Tungšanu in Šepkaju. Rečni promet s Kantomom je prekinjen.

Kitajska poročila

Sanghaj, 1. oktobra. TG. Kitajsko vojaško poveljstvo ne izdaja nobenih poročil s severnih bojišč. Nasprotno pa poroča o zmagovalnem upiranju Kitajcev pri Sanghaju. Navzile neprestanim napadom Japoncev, ki so jih podpirala letala in topništvo japonskih ladij, so Kitajci na svojih postojankah vztrajali. Pri Sanghaju se je izkazalo, da so Kitajci vztrajnejši in da gredo z večjim zaničevanjem smrti v boj, kot pa Japonci.

Peking, 1. oktobra. b. Japonske čete so napredovale južno od Putunga za 60 milj ter grozijo Kitajcem iz boka. Med železniškimi progami Peking—Hankau in Tjencin—Nanking so japonske čete prodrlje do trdnjave Tunkvan. Po zadnjih vesteh je ta trdnjava že padla v japonske roke. Trdnjava Tungvan leži 6 km daleč od meje

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno, z lahkim deževjem.

Dunajska vremenska napoved: Verjetno še jasno in milo vreme, toda nezanesljivo.

Hrvati in Slovenci na eni ter bolgarskim narodom na drugi strani in kralj Boris III. si sme čestitati, da zlasti kulturna vzajemnost njegovega naroda z ostalimi jugoslovanskimi nikoli ni bila tako velika in prisrčna kakor je danes. Zato Bolgariji k 18 letnici, od kar je zasedel njen prestol sedanji car Boris III., iskreno čestitamo!

Klic sv. očeta: Obnovite molitev sv. rožnega venca

Vatikansko mesto, 1. oktobra. TG. Glasilo svetice stolice »Osservatore Romano« objavlja besedilo nove papeževske vesoljne okrožnice, poslano vsem katoliškim škofom sveta. Okrožnica, ki začneja z besedami »Ingravescentibus malis«, je poziv svetega očeta na katoliški svet, naj nastopi borbo proti hudobijam, ki vedno naraščajo v našem razdobju. Kot zmagovalno sredstvo priporoča češčenje rožnenske Marije in molitev rožnega venca, posebno v nastopajočem mesecu oktobru. Nevarnosti, ki prežijo na krščansko kulturo, izvirajo iz tega, da je človeštvo pozabilo na Boga. Torej se je treba vrniti nazaj k Bogu. Češčenje Matere božje je takšno sredstvo. Marijina pomoč nikdar ni izostala onim narodom, ki so ji zvestobo ohranili. Zmagala je nad vsemi krivoverstvi in je svojo pomoč pokazala v najbolj nevarnih trenutkih zgodovine, ko je mohamedanstvo nameravalo pokončati krščansko vero.

Tudi danes so nevarnosti velike. Nič manjše niso kakor v prošli zgodovini. Duhovna in moralna etika ogrožata svet. Na eni strani dviga svojo glavo komunizem, ki vse, kar je krščanskega, zanika, na drugi strani pa hočejo nekateri s pomočjo poganškega oboževanja države obnoviti red in se boriti proti komunizmu, pri tem pa obnoviti vse poganške zmote prošlih časov. Vse te hudobije in vse te težave pa ne smejo omajati zaupanje pravih kristjanov, ki cerkve ne zapuščajo in se z njo oprijemajo Matere božje, ki je od Boga določena, da razdeljuje njegove milosti. Najboljši način izražanja spoštovanja in zaupanja do Matere božje pa je molitev rožnega venca, ki je »kratak posnetek evangelijev in vsega krščanskega življenja«.

Sveti oče opozarja na češčenje, ki so ga o rožnem vencu priporočali in širili njegovi predhodniki, predvsem Leon XIII. Sveti oče pravi, da ta molitev ni namenjena samo za preproste in skromne duhove, marveč da je postala last vseh stanov in vseh izobrazb. Sveti oče priporoča, naj bi se ta molitev s posebno ljubeznijo od vseh vernikov molila v tekočem mesecu in v tekočem letu. »Kot v dobi križarskih vojn, tako mora danes verno ljudstvo po vseh vaseh in mestih enoglasno pošiljati svoje prošnje Materi božji, da pomaga v sedanjih stiskah.« S to molitvijo ne bomo samo premagali nasprotnika, marveč bomo vzbudili pri vseh vernikih sploh novo gorečnost in nove čednosti.

Sveti oče z velikim poudarkom naroča vsem onim, ki se borijo v vrstah Katoliške akcije, naj se rožnenske molitve in pobožnosti oprimejo s polnim zaupanjem. Rožni venec naj postane predvsem družinska molitev katoliške cerkve.

Na koncu se papež zahvaljuje Materi božji, da mu je vrnila zdravje.

Sosed izpreminja ustavo

Budimpešta, 1. oktobra. b. Vlada je pričela pogajanja s strankami glede revizije madžarske ustave. Glede volilnega zakona vladajo še nekatera nesoglasja med vlado in političnimi strankami, pri tej točki so se pogajanja ustavila. Premestiti bo treba še nekaj ovir, nakar bo bržkone prišlo do sporazuma za spremembo ustave.

Nemci zadovoljni s svojo upjško

Berlin, 1. oktobra. b. V nemških vojaških krogih so zelo zadovoljni z izidom zadnjih velikih manevrov nemške vojske v Meklenburgu. Za vodstvo nemške vojske je najvažnejša naloga najti pravilno rešitev za enotno poveljstvo nad vsemi vojnimi silami. Ta problem je mučil tudi zavezniške centralne sile za časa vojne ter ga doslej še ni nihče popolnoma rešil. Nemški vojaški krogi pa trdijo, da so pri sedanjih manevrih našli način za enotno poveljstvo nad letalstvom, topništvom, pehoto in pomorskimi silami, ki so bile glede poveljstva doslej skoraj popolnoma avtonomne. Pri sedanjih velikih manevrih so Nemci pravilno rešili ta problem, ter izdelujejo načrt za enotno poveljstvo.

Francija pred kantonalnimi volitvami

Pariz, 1. oktobra. b. Zaradi bližnjih kantonskih volitev je radikalna stranka izdala proglas, v katerem zahteva spremembo zakona o 40 urnem delavnem tednu in spremembo socialnega zakona zaradi potrebe povečanja proizvodnje in popolne svobode dela. Sinoči je imel ministrski predsednik Chautemps priliko govoriti z radikalnimi listi, nameravajoč jim razložiti svoj položaj.

V Braziliji obsedno stanje

Rio de Janeiro, 1. okt. AA. (Havas.) Tu kroži vest, da je policija odkrila načrt neke komunistične zarote in da namerava vlada zaradi tega proglasiti obsedno stanje, ki bi trajalo dva meseca. Parlament se je sestal na tajni seji, da prouči položaj.

Stalin odstavlja komuniste

London, 1. okt. b. »Daily Telegraph« potrjuje vest, da je bil s svojega mesta odstavljen poveljnik sovjetske mornarice Orlov. Na njegovo mesto je imenovan poveljnik sovjetskega brodograjskega Viktorov. Vzrok te spremembe ni znan.

Slovaški Hlinka odlikovan

Varšava, 1. okt. b. Včeraj je vodja Slovakov pater Hlinka, prejel red »Polonia Restituta«, s katerim je bil odlikovan pred nekaj meseci. Pri tej priliki je prišlo do poljsko-slovaške prijateljske manifestacije.

Pomembna slovesnost vojne akademije

Napredovanja in odlikovanja

Belgrad, 1. oktobra. m. Danes ob 10 dopoldne so napredovali ob lepi slovesnosti na dvorišču vojne akademije v čin podporočnikov absolventi vojnih častniških šol. Sredi dvorišča je bila postavljena tribuna, na kateri so zasedli mesta odposlance Nj. Vel. kralja generala Hristića, upravnika Vojne akademije generala Cukavca, šefa generalštaba generala Nedića, pomočnik v vojnem ministristvu generala Petkovića in drugi. Okoli tribune so bili v kareju razvrščeni absolventi, učenici 62. razreda nižje vojne akademije ter absolventi, slušatelji 37. razreda višje vojne šole. Upravnika Vojne akademije general Cukavec je imel ob tej priliki govor, v katerem je dejal: »Današnjemu dnevu daje poseben pomen napredovanje dosedanjih naših izvrstnih učencev 62. razreda Vojne akademije v prvi oficirski čin, kar označuje najvažnejši trenutek v življenju teh mladih ljudi. Ta dogodek je važen tudi za nas, ker se istočasno s napredovanjem razdelijo nagrade Nj. Vel. kralja Petra II. onim absolventom, slušateljem Vojne šole in onim podporočnikom naše šole, ki sta dosegla najboljši uspeh v svojem razredu, kar današnjemu dnevu daje posebno obeležje.«

Za tem je prečital general pozdravno brzojavko vojnega ministra generala Marića, ki se glasi:

»62. razredu novoimenovanih častnikov čestitam k prvemu častniškemu činu v prepričanju, da bodo tudi oni kdaj kot starejši častniki ponosno nosili dostojanstvo častnikov slavne jugoslovanske vojske in da bodo nesebično posvetili vse svoje sile kralju in domovini ter opravili nade, katere stavlja vanje kralj in domovina. Čestitam k napredovanju v prvi častniški čin in želim srečno pot na službena mesta, ki jim bodo dodeljena in kličem skupno s Vami: naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. in njegov vzvišeni dom.«

Vsi mladi častniki so se odzvali temu odzivu in zaklicali trikrat »Živio!«. Nato je general Cukavec nadaljeval:

»Letos zaslužita visoko pašnjo in nagrado Nj. Vel. kralja Petra II. artiljerijski poročnik Stanislav Podboj, ki je najboljši absolvent slušateljev 37. razreda višje šole Vojne akademije ter konjenični podporočnik Miroslav Simić, absolvent učenec 62. razreda vojne akademije.«

Omenjena častnika sta stopila pred zastopnika Nj. Vel. kralja, kateri jima je izročil vsakemu po eno sabljo. Ob nagradeni častnika sta se zahvalila za visoko pozornost in občudila, da bosta vedno vršila svoje dolžnosti do kralja in domo-

vine. Nato so bile razdeljene nagrade novim častnikom iz posameznih fondov, ki so določeni za dodelitev nagrad. Na koncu je general Cukavec ponovno spregovoril: »Vojna akademija želi, da bi izšlo iz 62. razreda čim večje število častnikov, ki bodo v vojaški karieri dosegli uspeh za dobro kralja in domovine.« Nato se je obrnil general Cukavec napram 37. vojaške šole vojne akademije ter dejal: »Potrebno je, da pridobite svoje tovariše za to, da se posvetijo študijem za višjo vojaško izobrazbo. Zato morate gledati, da se z njimi čimbolj tovariško držite brez ozira na vojaške ocene, ki ste jih kot absolventi, slušatelji višje šole pridobili. Junaki, vi morate ceniti visoki vojaški poklic ter biti vedno pripravljeni, da darujete vse sile za dobro kralja in domovine. Zato naj ob tej priliki zakličem našemu vrhovnemu poveljniku: »Živio kralj Peter II. vrhovni poveljnik naše vojske!« Častniki so se temu pozivu odzvali ter trikrat zaklicali »Živio!« Vojaška godba je nato zaigrala državno himno; nato pa je bila v vojni akademiji zakuska. S tem je bila ta slovesnost končana.

Napredovanja profesorjev

Belgrad, 1. oktobra. m. Na predlog prosvetnega ministra so kraljevi namestniki podpisali ukaz o napredovanju naslednjih slovenskih profesorjev: iz IV. skupine, 1. stop. sta napredovala v III-2.: dr. Capuder Karol, ravnatelj I. realne gimnazije v Ljubljani, Ošana Josip, ravnatelj II. real. gimn. v Ljubljani; iz IV. skup. 2. razr. v IV. skup. 1. razr. Orožen Janko, dr. Zelnik Karol, profesorja realne gimnazije v Celju, dr. Dornik Ivan, prof. klasične gimnazije v Mariboru, Kapus Franc, prof. franc. prof. klasi. gimnazije v Ljubljani, Lapajne Adolf, prof. II. real. gimn. v Ljubljani; iz V. skupine v IV. skupino, 2. razr. Žitnik Alojz, prof. klasi. gimn. v Ljubljani, Prezelj Maks, prof. I. real. gimnazije v Ljubljani, dr. Sušnik Franc, prof. klasi. gimn. v Mariboru, Gröbming Adolf, Schweiger Viktor, profesorja na učiteljski v Ljubljani, Ropaz Ervina, profesorica na učiteljski v Ljubljani; iz VI. v V. skupino: Zupan David, prof. na II. drž. real. gimn. v Ljubljani; Bernobič Josip, prof. moške realne gimnazije v Skopju, Kos Ivan, prof. klasi. gimn. v Mariboru, Planina Franc, Bauer Srečko, dr. Rupelj Mirko, profesorji klasi. gimn. v Ljubljani, Trobej Josko, prof. učiteljske v Mariboru, Bernot Ciril, prof. na učiteljski v Ljubljani; iz VII. skupine v VI.: Kovačič Peter, Šetina Franjo, dr. Perpar Ma-

Dopoldne se je istočasno vršila slovesnost tudi v intendantski akademiji, kjer je napredovalo 71 slušateljev intendantske šole za intendantske podporočnike. Najboljši je dobil sabljo Nj. Vel. kralja Petra II. in to podporočnik Ljubomir Čirič.

V imenu kralja II. so z ukazom kraljevih namestnikov napredovali za podporočnike in pešadiji: Svigelj Jožef, Lovrič Dalibor, Primožič Fran, Jurca Herivoj, Treven Cvetko, Čotič Ratimir, Roder Gašpar, Lavrič Alojzij, Ravnik Rudolf, Kalan Franc, Leček Franjo, Podvinec Vladimir, Kern Josip, Brifrah Boris, Medved Mirko, Črenožnik Pavel, Bartu Franjo, Knez Stefan; v artiljeriji: Inkret Franc, Svigelj Milan, Derenda Martin, Zmuderi Bogomir, Golaž Karel, Stojan Ivan, Zupane Aleksander, Poček Pavle, Smit Oskar, Stark Jurij, Štefok Alojzij; pri konjenici: Falkner Vladimir; pri inženjeriji: Polič Miloš, Tereelj Franjo, Smitko Mihal, Sirš Dušan.

V čin intendantskega podporočnika: Ribič Anton, Draksler Dragotin, Rumler Bogomir, Kunej Franc, Kruhne Ernest.

Dalje so napredovali za podporočnike sledeči starejši pri pešadiji: Hojnik Jože, Novak Aleš, Hlebec Jože, Berglez Ivan; pri konjenici: Gregorinčič Anton; pri inženjeriji: Kastelic Josip; pri letalstvu: Vouk Stanislav, Porčič Dušan, Lajh Otmar; za strokovnega podporočnika pri mornarici: Pirh Simon, Ankar Leopold, Barle Daniel; za poročnika I. razreda je napredoval Potočnik Franc.

rija, Preskar Janko, profesorji gima. v Celju; Aplenc Rihard, prof. II. drž. gimn. v Ljubljani, Merčun Alojz, prof. I. real. gimn. v Ljubljani, Trobej Ema, profesorica učiteljske v Mariboru, Rihar Katinka, profesorica učiteljske v Ljubljani; iz VIII. v VII. skupino: Mali Albin, dr. Trdina Silva, prof. III. real. gimn. v Ljubljani, Boršnik Marija, prof. II. real. gimn. v Ljubljani, Gorup Anton, prof. klasi. gimnazije v Ljubljani; iz IX. v VIII. skupino: Burg Rajko, učitelj petja na realni gimn. v Ptuj, Tomažič Lenka, učiteljica telovadbe in ženskega ročnega dela v Nišu.

K pogajanjem za sporazum

Sporazum med vodstvom bivše HSS, bivše SDS in voditelji srbskih izvenparlamentarnih opozicijskih strank se naj bi po glasovih iz vrst opozicije zopet pomaknil za precej odločilen korak naprej. Nekateri temu sporazumu tudi pravijo: sporazum med Hrvat in Srbi. Če je to res, bo to v zgodovini Jugoslavije velik korak. V koliko pa so v njem sporne točke odpravljene, bomo pa videli šele potem, ko bo objavljeno njegovo besedilo.

Zastopniki srbskih opozicijskih strank, to so: dr. Laza Marković za Aco Stanojeviča, Božidar Vlahić za Ljubo Davidoviča in dr. Milan Gavrilović za Jovana Jovanovića, so torej prišli v Zagreb, da dr. Mačku predložijo besedilo, ki so ga sestavili omenjeni voditelji. Dr. Maček naj bi to besedilo, ki je sad dolgih razgovorov, odobril ali pa izrazil svoje pomisleke in predlagal to ali ono izpremembo. Torej so precej dolga pogajanja prišla do zadnje stopnje. Na večeršnjem skupnem razgovoru, pri katerem sta poleg dr. Mačka in zgoraj omenjenih zastopnikov sodelovali še inž. Avgust Košutič in prof. Jelačić, je dr. Maček izrazil mnenje, da predloženo besedilo še ni tisto, kar bi on mogel odobriti, da zlasti določila glede ukinitve ustave in ustavotvorne skupščine niso dovolj jasna. Zato bo on z ostalimi člani vodstva bivše HSS predlog še enkrat proučil in povedal svoje mnenje na prihodnjem razgovoru. Ako bo treba, bodo besedilo še enkrat vrnilo voditeljem srbskih strank, vendar pa splošno prevladuje mnenje, da tega ne bo treba.

Zanimivo pa je, da je »Hrvatski dnevnik« prav ob tem zadnjem koraku pred pravim podpisom sporazuma skušal Aco Stanojeviča, ki se ima za voditelja staroradikalov, obnoviti spomin, kako je mislil pred štirimi leti. Objavil je odstavek iz dokumenta, ki ga je Aco Stanojevič podpisal leta 1933, in v katerem so sledeče misli o naši notranji ureditvi: »Glede državne ureditve se je pokazalo, da centralizem ne more zadovoljiti ljudskih teženj in potreb... Za vsa vprašanja bodo ureditve države poudarjamo neobhodno potrebo iskrenega in trajnega sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci, kakor jih predstavljajo politične stranke, ki bodo na popolnoma svobodnih volitvah dobile večino in zaupanje... Da bi dosegli zgoraj označene smotre, hočemo ostati v največjem sodelovanju z vsemi drugimi opozicijskimi strankami v politični borbi proti sedanjemu režimu. Med Srbe, Hrvate in Slovence je treba vrniti zaupanje, ki je uničeno. Iz tega zaupanja pa bo vzniknil skupen program za notranjo ureditev in za boljše bodočnost naše države.« — Ako »Hrvatski dnevnik« baš ob tej priliki obnavlja te besede iz leta 1933, je to toliko, kakor bi hotel Aco Stanojevič reči, naj ne bo preveč trd...

Vsa pogajanja potekajo v precejšnji molčečnosti vseh prizadetih. Javnost še ni pravega ne ve, kako je s sporazumom in kaj vsebuje. Eni ugibajo tako, drugi drugače. O tej značilnosti pogajanj pravi »Hrvatski dnevnik«: »Gostobesednost ni zaželjena, tem manj, ker ni gotovo, da bi bile

Slovesnost prostovoljcev

Jutri, dne 3. oktobra, ob 10 dopoldne odkrijejo vojni prostovoljci spominsko ploščo svojemu tovarišu-junaku poročniku inž. Ivanu Gosarju na njegovoj rojstni hiši v Stari Loki 3 spominsko ploščo. Narod, oddolži se spomina junatkega borca za naše osvobojenje in zedinjenje z navzočnostjo pri odkritju plošče.

Cesta Kranj — Bled

Belgrad, 1. okt. m. Ministrski svet je odobril najetje posojila pri Drž. hip. banki v znesku 5.8 milijonov dinarjev za dograditev nekaterih cestnih del. Od tega zneska se bo uporabil pol milijona dinarjev za dovršitev del na cesti Kranj—Bled.

Seje prosvetnega sveta

Belgrad, 1. okt. m. Glavni prosvetni svet je zasedal od 25. septembra do 1. oktobra t. l. Seje se je udeleževal tudi načelnik prosvetnega oddelka v Ljubljani dr. Lovro Sušnik. Na seji so razpravljali o tekočih zadevah.

Jutri bo zasedala v prosvetnem ministristvu komisija za spremembe zakona o meščanskih šolah. Seje se bosta udeležila tudi načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani dr. Lovro Sušnik in ravnatelj meščanske šole na Prulah g. Hočevnar.

Pri sodiščih

ni več praznih mest

Predsednik apelacijskega sodišča dr. Vladimir Golia se je vrnil na službo in sprejema stranke samo vsak delavnik med 11. in 12. uro, izjemni ob srebah in sobotah.

Hkrati se interesirajo radi obvarovanja pred morebitnimi nepotrebnimi stroški opozarjajo na razpis predsedništva apelacijskega sodišča v Ljubljani z dne 2. januarja 1937, Su 4—6/37-1, glasom katerega se do nadaljnjega radi prenapolnjenosti vseh mest nove prošnje za namestitev pri sodiščih več ne sprejemajo. Kadar se bodo pričele zopet sprejemati, se bo to objavilo v dnevnem časopisu.

Liberalci se boje za vrt svoje Kazine

in — da Ljubljana ne bi dobila preveč lepega kraljevega spomenika

Ljubljana, 1. oktobra.

Nocoj ob 6 je bila na mestnem magistratu seja odbora za postavitev spomenika kralju Aleksandru. Udeležili so se je najodličnejše osebe našega mesta, med drugimi tudi župan dr. Adlešič. Sejo je vodil predsednik senator Ivan Hribar in podal obširno poročilo, v katerem je navajal vse prednosti in ugodnosti, ki bi jih za spomenik nudil novo projektirani trg med Zvezdo, Prešernovo, Selenburgovo in Wolfovo ulico. Zavrnil je pomisleke naših likovnih umetnikov, ki so neupravičeni.

Blagajnik g. Bevc je poročal, da ima odbor sedaj 1.470.000 din gotovine, naložene v banovinski Mestni hranilnici ter v Drž. hip. banki, zbiranje pa še ni končano.

Tajnik dr. Lokar je prečital dopis likovnih umetnikov, ki zahtevajo v glavnem velikanški likovni kip na Kralja Petra trgu. Tajnik je ugotovil, da bo tudi novi spomenik likovni, da ga bo izdelal kipar in da bo predstavljal kralja Aleksandra v resnični podobi. Na prošnjo predsednika Hribarja je župan dr. Adlešič izjavil, da je mestni občinski svet o tej zadevi že sklepal, da je votal znesek 150.000 din in da so na takojšnjo regulacijo trga pristali že vsi posetniki in bodo začeli preurejevati

in prezidavati svoja posvetila okoli novo imenovanega trga. Trg Kralja Petra pa sploh ne pride v poštev za spomenik, ker je nemogoč in bo v kratkem reguliran drugače.

Zanimivo je, da so ugovarjali proti postavitvi spomenika na sedanjem kazinskem vrtu predvsem pristaši kazinske dvorane, drugi, resnejši navzoči pa so podpirali Plečnikov načrt. Pri seji pa so bili navzoči v precejšnji večini pristaši Kazine in tako jih je pri poimenskem glasovanju 17:11 odklonilo Plečnikov načrt, da se postavi spomenik na nameravanem trgu. Gospodje pristaši Kazine se očitno boje za lepi kazinski vrt. Predsednik Hribar, ki je ugotovil negativni rezultat glasovanja, je nato ostro obsodil zavlačevalno taktiko, ki jo nekateri gospodje goje pri gradnji kraljevega spomenika. Med izvajanje g. senatorja Hribarja so gospodje iz Kazine dvignili hrup in so pričeli vzklikati: »Kako, mi smo proti spomeniku, mi dobri patrioti! Mi smo nacionalisti, mi smo za vsak koteček, za vsako točko v Ljubljani, da se postavi spomenik, samo na kazinskem vrtu ne.« Predsednik Hribar je nato dal na glasovanje Plečnikov načrt, toda ponovno so protestirali gospodje iz Kazine, češ da je Plečnikov načrt namenjen samo za kazinski vrt, ki je sedaj odložen. O seji bomo obširno poročali še jutri.

Neznana sila s severa tihotapi orožje v Spanijo

Riga, 1. oktobra. AA. (DNB). Uradni list »Briva Zemec« prinaša pod naslovom: »Neka sivo-črna ladja s topovi v luki Libau« vest, da je ta skrivnostna ladja priplula večer v Libau (Liepaja) na Letonskem. Ladja je bila na eni strani črna, na drugi pa siva, kapitan ladje je izjavil, da je ta ladja nastala zaradi tega, ker se je začelo prebarvanje ladje, ki pa še ni končano. Ko je ladja priplula v luko, je bilo njeno ime zamazano. Kapitan, ki je Norvežan, je izjavil, da je ladja doslej plula pod angleško zastavo in da prav za prav ni pod njegovim poveljstvom, ker da je imenovan nov kapitan, neki Grk Vasilakis, in da zaradi tega ladja sedaj vozi pod grško zastavo. Po dokumentih sledi, da pluje ladja v Bordeaux z blagom, natovorjenim v Gdynji. Pri pregledu so letonski uradniki izsledili velike kovčge, iz katerih so zevale topovske cevi in kolesa. V listinah je označeno, da je ladja natovorjena z 2000 tonami, vendar pa je tvor vsakekor večji. Izvor orožja ni znan. Letonski list je mnenja, da je orožje namenjeno za Spanijo.

Italija ne odbija predloga velesil

London, 1. oktobra. AA. (Havas). V angleških diplomatskih krogih so mnenja, da korak italijanskega poslanika Grandija pri angleškem zunanjem ministru Edenom nikakor ni v zvezi z italijanskim odbijanjem angleško-francoskega poziva za udeležbo na tristranski konferenci. V teh krogih smatrajo, da ne gre pripisovati pripombam Grandija značaj odbijanja. Razen tega je jasno, da angleški vladi ne more biti do tega, da izve za odgovor italijanske vlade na njen poziv, katerega besedilo še ni izdelano in tudi še ni bil odposlan rimski vladni. Doznava se, da bosta Anglija in Francija odposlali svojo noto v Rim, čim bo zaključena izmenjava mli med obema zunanjima ministrstvom.

Staroradikal Aco Stanojevič

Osebnosti

Belgrad, 1. oktobra. AA. Z odlokom ministra za gozdove in rudnike je premeščen za uradniškega pripravnika gozdarskega oddelka banske uprave v Zagrebu ing. Ivo Modek, doslej v Ljubljani.

Belgrad, 1. oktobra. m. Na tehnični fakulteti Kralja Aleksandra v Ljubljani je imenovan za docenta VII. skup. dr. Matija Zumer.

Upokojen je Vraz Martin, oficijal VIII. skup. pri direkciji drž. žel. v Ljubljani. Upokojena je Haba Franca, blagajničarka IX. skup. pri direkciji drž. žel. v Ljubljani. — Napredoval je Ludovaj Ludvik, blagajnik na postaji Trbovlje.

Belgrad, 1. okt. m. V zavod za pospeševanje zunanje trgovine sta bila imenovana za pristava v VII. skup. dr. Mirko Mrmolja, personalni referent zavoda in dr. Boris Zaje, referent za carino.

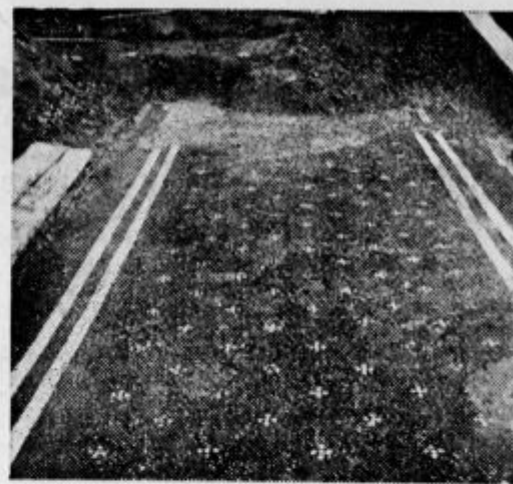
Odol varuje zdravje vaših otrok.

ODOL varuje pred infekcijami in nudi tako varstvo zoper nahod, bolečine v vratu in zoper druge nevarnosti. ODOL osvežuje in oživilja. ODOL ohrani zobe in ustno duplino zdrave. Zaradi tega naj vaši otroci že zgodaj začno negovati usta z ODOL-om, upoštevajoč prislovico: Ohrani z ODOL-om zdrave zobe, brez gavke, vrat in usta!

ODOL

L83 je oznaka še bolj izpopolnjenega ODOLA, katerega antiseptično delovanje je še v večji meri zvišano. Bakteriološke in klinične preizkave so znanstveno dognale, da ODOL uničuje bakterije.

**ANTISEPTIČNO
TER UNIČUJE BAKTERIJE**

Rimski mozaik, ki so ga te dni odkrili na ljubljanskem Mirju

Čudodelka naših dni sv. Mala Terezija

obhaja v nedeljo, 8. oktobra god. Pri Karmeličankah na Selu, jo kar mogoče iskreno počastimo. Že v soboto ob 4. popoldne bo v čast sv. Mali Tereziki pridiga, blagoslov rož in pete litanije.

V nedeljo, 3. oktobra bo ob: pol 6. prva sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim; ob pol 7. slovesna peta sv. maša. Med sveto mašo kratak govor; ob pol 8. mašuje prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman; ob 8. tiha sv. maša; ob 9. tiha sv. maša; ob 10. tiha sv. maša; ob 16. pridiga, blagoslov rož in pete litanije.

Ker je letos god sv. Male Terezike na nedeljo, se bodo tudi njeni častilci iz dežele lažje udeležili slovesnosti pri Karmeličankah na Selu, saj se lahko pripeljejo z nedeljsko polovično karto.

V duhu bomo združeni s četo malih duš, ki bo po vsej širni zemlji nosila Mali cvetki vdane čestitke k 40-letnici njenega smrtnega dne, Mala Čudodelka pa bo vračala s svojo močeno priprošnjo. Ker jo že tako dolgo zaupno prosimo, bo letos gotovo izprošila, saj ne more odrediti nobene prošnje, če se le strinja z Gospodovo presveto voljo. Z velikim zaupanjem pohitimo k njej, ki že pripravlja šopek zaželenih nebeških rož. Obljubila je, da bo na zemljo trosila dobrote. Kje nam je bliže nego v Karmelu v krogu svojih redovnih sester, ki se združijo z našimi prošnjami in željami. Skupno bomo trkali na nebesko celico Male Terezike, ki bo letos posebno radodarna, v neizrekljivi areči, da je že 40 let pri Bogu, ki je po njem hrepnela z vsakim utripom srca.

Srečo božje ljubezni želi deliti tudi z nami. Pohitimo k njej, da nam jo da...

— Vid vaših oči si odvarujete le z optično čistimi bruenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Dr. Gospodnetič umrl

V Splitu je 29. septembra po daljšem bolehanju umrl dr. Franjo Gospodnetič, pomočnik finančnega ministra v p. Dr. Gospodnetič je tudi Slovencem dobro znan, saj je večkrat prišel v Ljubljano, kjer je imel razne važne gospodarske konference. Dr. Gospodnetič se je rodil leta 1872 na Braču, univerzo pa je dovršil v Zagrebu. Služboval je najprej pri finančnem ravnanstvu v Zadru, zaradi njegove sposobnosti pa ga je finančno ministrstvo poklicalo v službo na Dunaj. Po prevratu se je vrnil v domovino ter je stopil v službo jugoslov. vlade.

V koalicijski vladi Ljube Davidoviča je postal na predlog HSS pomočnik finančnega ministra. V vladi Pašića in Pribičevića pa je bil pomočnik tedanjega trgovinskega ministra dr. Krajača. Dr. Gospodnetič je bil vedno zaveden Hrvat in dober Jugoslovčan. Njegovo truplo bodo iz Splita prepeljali v rojstni kraj Postire na otoku Braču. Naj mu sveti večna luč!

Mali mrliček spoznan

Ljubljana, 1. oktobra.

Včeraj smo poročali o malem neznanem mrličku, ki je ležal v mrtvašnici sv. Kristofa, za katerega so se oblasti trudile, da bi ugotovile, kdo je. Popoldne je bila obdukcija trupelca, ki je ugotovila, da je mala deklica umrla naravne smrti, zaradi slabotnosti. Ko je otrokov oče davi bral v listih, je takoj uganil, da gre za njegovo nezakonsko hčerko ter je prišel na policijo in pojasnil zadevo. Deklica je bila stara komaj 8 dni, navedenih 8 mesecev pa pomeni stanje pred porodom. Mati se leži v postelji in ni mogla oskrbeti sama pogreba umrlega otroka. Zato je prosila nekega moškega, da je za trupelce preiskrbel kredo, dalje pa se ni več brigal. Otroci je bil kršten na ime Angelca ter je že pokopan. Zadeva je na ta način torej pojasnjena.

Zanimiv zaklad v Splitu

V Splitu podirajo staro zakristijo cerkve sv. Duja ter kopljejo temelje za novo. Pri tem so odkrili grobnico, v kateri je bilo polno kosti. V zobeh neke lobanje so našli srednjeveški bakreni drobci, ki ima napis »Spalatos«. Ta denar izvirja iz XIII. in XIV. stol., izdajalo pa ga je mesto Split, ki je bilo tedaj avtonomno. Po starem običaju so tedaj dajali mrtvecem v usta denar, kakor stari Grki. Zaradi teh najdb sklepajo, da je bilo v srednjem veku v bližini Dioklecianove palače pokopališče.

Štiri važne slovenske zadeve

Nova bolnišnica v Ljubljani, zveza Slovenije z morjem, ljubljanski kolodvor

Pri nas so zdaj v teku štiri važne akcije, ki so za Ljubljano in našo ožjo domovino nujno potrebne, katerih neugodna ali prekasna rešitev bi najbrž za dolga desetletja usodno vplivala na naše življenjske in gospodarske razmere, predvsem pa še na razvoj slovenske prestolnice. Vse štiri vežejo že dolga leta živahno zanimanje prebivalstva naše banovine, so že leta in leta predmet časopisnega razpravljanja in razgovorov na anketah ter snov predavanj in člankov v revijah. Te akcije so:

1. Železniška zveza Slovenije z morjem skozi Črnomelj in Vrbovsko na Sušak kot najbližji priključek Slovenije na morje.

2. Skrajšanje cestne zveze od Ljubljane do našega morja z moderno Jadransko cesto.

3. Nova, zadostno velika in moderna bolnišnica v Ljubljani.

4. Akcija za poglobitev železnice v Ljubljani, da se s tem odpravijo motnje prometa na cestnih križiščih, zmanjša nepotrebno kuženje ozračja z lokomotivnim dimom in predvsem, da se z modernizacijo prometnih naprav na postaji ter z novim kolodvorskim poslopjem odpravijo današnje težave železniškega in potniškega prometa.

Sicer imamo v naši banovini še druge težnje in bolečine in z njimi povezane želje, zahteve ali celo že vplelane akcije. Večinoma so pa te potrebe bolj krajevnega značaja ali pa še niso zadostno dozorele in njih nujnost in potreba nista še tako splošni.

Katero od omenjenih štirih naših stremiljenj je danes najbolj pereče in nujno, je težko presoditi. Precej pravilno bi rekli: vsa štiri! Zakaj vse te zahteve bi morali imeti izpolnjene vsaj že pred desetletjem! In imeli bi jih lahko že resnično izpolnjene in poleg teh še mnogo drugih, če bi bili sami v naših upravičenih zahtevah bolj odločni in če bi tako naše htenje najprej dobro pripravili, tako zasnovo, načrtno, proračunsko in ga tudi primerno utemeljili. Predvsem pa bi morali biti Slovenci pri takih akcijah bolj složni, da bi vsaj pri naših gospodarskih in kulturnih težnjah nastopali enotno, jih ne obravnavali s stališča krajevnih političnih taktike in jih podrejali strankarskim ali celo osebnim koristim. Mnogo je kriva naša razdvojenost, razcepljenost in nesložnost, izvirajoča iz ozkosrčnih političnih nagnenj. Da je bilanca uradnih statističnih podatkov o dejavah prebivalstva naše banovine v primerjavi z mnogo manjšimi dejavimi prebivalstva ostalih banovin za nas tako porazna in da so javne investicije pri nas neprimerno manjše, kot v drugih delih naše države, je mnogo kriva prav naša razdvojenost in nesloga.

Da bomo mogli presojati večjo ali manjšo nujnost ter upravičenost omenjenih štirih akcij, pogledimo, kako in kdaj so se te težnje in potrebe pojavile, v koliko so v svojem razvoju napredovale in v koliko so bile uspešne.

1. in 2.: Potreba krajše in boljše železniške in tudi cestne zveze z našim morjem je nastala že pred osemnajstimi leti, to je v onem mahu, ko so Slovenijo odvzeli od prevrata njen primorski del, ko nam je nova državna meja neusmiljeno odrezala tedanje izvrstne in najbližje ceste in železniške zveze na jadransko obalo, to je na Trst in Reko. Premalo se še zavedamo velike škode, ki nam jo je povzročil ta udarec v našem gospodarstvu, a tudi kulturnem življenju. Pravilno in upravičeno lahko označimo ta udarec Sloveniji kot težko, po vojni povzročeno škodo. Kakor pa so po vojni prizadetim krajem v južnih delih države takoj priskočili na pomoč, jim pomagali z ogromnimi javnimi deli (saj so tam izvršili nad 75% vseh povojnih železniških novogradenj itd.), tako bi bili morali tudi okrnjeni Slovenci in z njo Ljubljani že pred desetletjem od pomoči z boljše cestno in železniško zvezo do Jadrana kot nadomestilo za izgubljene prejšnje priključke na Trst in Reko.

Za 47 km dolgo progo Črnomelj—Vrbovsko, ki bo odprla vsej banovini morsko luko na Sušaku, so že izdelani načrti in proračun v znesku 115 milijonov dinarjev. Ta proga je že tudi uvrščena v uredbno na lico mesta podrobno proučujoje in dovršujoje priprave, ki so potrebne pred pričetkom gradnje. Če bo šlo po sreči, potem bodo že pričetkom prihodnjega leta začeli z gradnjo.

Za jadransko cesto na Sušak so pridobljeni in odprti krediti za njeno podrobno proučitev in trasiranje, prav tako za izdelavo načrta in proračuna. Ta pripravljajna dela potekajo k zaključku, bo pa še potrebno trdo delo, da bo mogoče prepričati odločilne oblasti o resnični potrebi te, za naš tujski promet nepogrešljive ceste, preden bodo prišli z gradbenimi deli.

3. Ljubljanska bolnišnica je naše najbolj žalostno poglavje, je sramotna pega na naši civil-

zaciji. Težave, težkoče in prenatrpanost v njej niso šele od danes. Poznamo jih že več let, a so se zadnji čas poostrele do take stopnje, da so že postale nevzdržne. Akcija za novo moderno bolnišnico je v teku, zdi se pa, da je pri tem postopek premalo smoten. Urejeni in pripravljeni niso niti temelji, ki bi omogočili uspešen in hiter potek akcije. Tako še ni odločeno, kje naj bi bil prostor za novo bolnišnico, niti ni končno veljavno odločeno, ali naj bi bila nova bolnišnica izvedena v enoposlopnem ali paviljonskem sistemu, ni še dozorelega programa, ki je potreben za sestavo načrtov — in ker ni načrtov — tudi ni še proračuna. Manjka pač baza za urnejši in odločnejši potek te akcije, ki danes, kakor je videti, nekako miruje. Morda na tihem kaj snujejo in pripravljajo; občinstvo, ki kaže za to najnujnejšo našo zadevo kar največ smisla in zanimanja, že dolgo zaman čaka na časopisna obvestila o poteku, stanju in uspehu te akcije.

4. Ljubljanski železniški problem pa je naša najstarejša bol, saj bo kmalu minilo pol stoletja, odkar so se pričele pojavljati neprijetnosti na kolodvoru; prvič so začeli razpravljati o njih že v potresni dobi in so se znova resno poprijeli te zadeve v letih 1907 do 1911, ko so v zvezi s tem zgradili leta 1908 šmartinski podvoznjak; tedaj so za vso modernizacijo kolodvora in prometnih naprav pripravljali kredit v znesku 10 milijonov kron, kar bi valorizirano na danes pomenilo nad 100 milijonov dinarjev. Balkanska in evropska vojna sta tedanje pripravljanje prekinili. Živahno so pa zopet začeli reševati to vprašanje v letih 1919 in 1927-1928; a konec je bil vedno enak: ustrašili so se stroškov — in zadevo odložili. — Končno je krožek nekaterih inženirjev in drugih strokovnjakov iz lastne iniciative pripravil nov, modernim smernicam ustrežajoč generalni načrt s proračunom za najbolj smotno, času primerno in temeljito rešitev ljubljanskega železniškega vprašanja. To je tako imenovani poglobitveni načrt, ki nam je začetel v tej zadevi jasno pot in ki ga je že leta 1936 osvojila tudi ljubljanska mestna občina. Iz neumljivih vzrokov pa temu načrtu niso naklonjeni merodajni lokalni faktorji ljubljanske železniške direkcije, ki ga nočejo niti pobliže proučiti in ga najbrž pod njihovim vplivom tudi generalna direkcija državnih železnic v Belgradu noče proučiti.

Se več; letos je železniška uprava sama začela ljubljansko prometno zadevo — vendar pa iz najbolj ozkosrčnega, samo železniško prometnega stališča, kakor da bi mesta ob kolodvoru sploh ne

bilo. Njih namera povsem zanemarja koristi in potrebe mestnega naselja in prebivalstva, kateremu bi z izvedbo svojega načrta dejansko razmere že mnogo poslabšala! Pojavil se je opravičen odpor proti takemu enostranskemu postopanju, ki je do bil izraza v odločni akciji za pravično in pravilno rešitev ljubljanskega železniškega vprašanja. — Umevno je, da je mestna občina imela za to akcijo potrebno razumevanje in jo tudi izdatno podprla — še več — občina je odločena, da ne bo odnehala v tej pravični zahtevi.

Pojavljajo se vprašanja, zakaj je ljubljanska železniška zadeva vprav sedaj tako nujna, ali morda ni nujnejša bolnišnica? Toda železniško vprašanje je danes nujnejše zato, ker so že letos začeli na kolodvoru s omenjenimi preureditvami, ki bi trenutno pač nekoliko odpomogle prometni mizeriji na kolodvoru samem, poslabšale pa bi stanje na cestnem križišču s Tyrševro cesto. Zaradi preselitve kurilnic na gorenjski kolodvor bi morale biti zatvornice zaprte še za nekako 100 novih dnevniških voženj. Povečane kurilnice na gorenjskem kolodvoru bi poleg tega še mnogo bolj dimile ozračje ter ga zastrupljale nad najlepšimi stanovaljskim okoljem v Šiški in za Bežigradom. Glavna nesreča bi pa bila še ta, da bi nam današnje zasile preureditve na kolodvoru zavlekle definitivno in temeljito rešitev vseh ostalih železniških neprijetnosti v Ljubljani — v nedogled!

Če kritično preudarimo zadevo ljubljanske bolnišnice in zadevo naših železniških teženj iz finančno-budžetnega stališča, je važna ugotovitev, da bo kritje za eno in drugo potekalo iz povsem različnih virov, ki si niso v navzkrižju. Važno je nadalje dejstvo, da je vprav ljubljanska železniška direkcija in z njo ljubljanski kolodvor, ki izkazuje nad eno desetino prometa vse naše banovine, bogato donosna. Iz prebitka pri naši železniški direkciji se krijejo izgube drugih železniških podjetij. Treba bi bilo torej le en del tukajšnjega prebitka pustiti pri nas — in vsa dela bi lahko hitro izvedli.

Navedena so tu dejstva, ki pričajo, da niso pravilni predsodki nekaterih, češ: prva naša potreba je bolnišnica, vse drugo lahko počaka. Borba za odpravo ljubljanskih železniških težkoč ni zapreka in ne zavira ostalih naših javnih akcij. Nasprotno, vzporedno morajo teči akcija za bolnišnico, za jadransko cesto, za železnico Črnomelj—Vrbovsko in za ljubljansko železniško zadevo! Zakaj, če bomo vse to kdaj dosegli, bo to samo drobno zrnce v primerjavi z vsem onim, kar so dosegli drugod!

Zaščitena pokrajinska slika Gorjuš in Koprivnika

Ljubljana, 1. oktobra.

Ker morejo arhitektonsko neprimkladne zgradbe izredno motiti pokrajinsko sliko, je banska uprava zaščitila skoro vso Gorenjsko, ljubljansko okolico in okolico Rogaske Slatine pred neprimernimi zgradbami tako, da je predpisala predhodno odobritev načrtov po arhitektonskem odseku tehnične oddelka banske uprave v Ljubljani. Dobre posledice tega predpisa se opažajo že delj časa in stavbeni gospodarji ne morejo več graditi poslopij morda na najlepših točkah kar tja ven dan. Vsaka zgradba, ki se gradi v teh zaščitjenih okoliščinah, se mora po svoji legi na zemljišču, zlasti pa še po svoji zunanosti ujemati s celotnim nastrojenjem, ki ga ustvarja pokrajina.

Ker je tudi bohinjski kot, ki je deloma že zaščitjen, postal v zadnjih letih torišče živahne delavnosti, je »Slalom klub 34« vložil na banski upravi spomenico, naj banska uprava zaščiti tudi pokrajinske značaj Zgornjih in Spodnjih Gorjuš ter Koprivnika na Pokljuki v občini Bohinjske Srednje vas pred neustreznimi ali neokusnimi novimi zgradbami. Povsod, kjer je dosej že v veljavi pokrajinske zaščite s polnim razumevanjem, slede predpisom in nasvetom, ki jih jim daje tehnični oddelek banske uprave pri načrtih za nove zgradbe. Zato ni dvoma, da bodo to pokrajinsko zaščito pozdravili tudi v Gorjušah in Koprivniku, saj bo ta zavarovala njihov naivnejši činitelj tujskega prometa, namreč lepo pokrajinsko sliko. Te dni je gospod ban dr. Marko Natlačen odredil, da se v zvezi z določili gradbenega prava za vsako zgradbo v občini Bohinjske Srednje vas obvesti pred razpisom krajevnih komisijskih ogledov za nove

zgradbe tehnični oddelek banske uprave. Gradbeno dovoljenje bo izdajal v bodoče glede na predložene načrte tehnični oddelek banske uprave, ki bo pregledal načrte in določil načelne pogoje za izdajo gradbenega dovoljenja po pristojnem oblastvu.

— Pri zaprtju, motnjah v prevavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grence«.

V Skoplju grade najmodernejši kolodvor

Že nekaj let sem poročajo časopisi o novem kolodvoru v Skoplju, ki bo v vsej državi najmoderneje zgrajen in opremljen. Prav zadnje dni so poročali, da bodo za novo trinadstropno kolodvoro poslopje posvetili temeljni kamen. Načrte za postojano poslopje v bizantinskem slogu je izdelal svetnik generalne direkcije državnih železnic arhitekt Velja Gavrilović.

Začetna dela, to je predvsem za to poslopje in pripadajoče objekte, je tudi že pripravljen kredit 20 milijonov dinarjev. Dejansko so pa s preurejanjem tirja, z gradnjo novih modernih kurilnic in vodovodnih naprav že začeli lanske leto in to iz rednih kreditov. Ob priliki neke inženjerske

konference v decembru leta 1936 v Skoplju, so tam navzočnim inženjerjem, med katerimi so bili tudi Slovenci, razkazovali do tedaj dogotovljena zanimiva dela. Rečeno je bilo takrat in tudi časopisi so o tem pisali, da bodo skupni stroški za dovršitev del znesli okroglo 200 milijonov dinarjev. To je dvakrat toliko, kolikor je proračunano za ljubljanski poglobitveni načrt. Mesto Skoplje se zadnja leta gospodarsko zelo lepo in hitro razvija, vendar pa zaostaja glede železniškega prometa daleč za drugimi mesti.

Medtem ko ima Zagreb letno okrog 1,300.000 potnikov, Belgrad in Ljubljana nekaj nad 1,000.000, doseže Skoplje komaj 500.000 potnikov, torej komaj polovico potniškega prometa v Ljubljani!

Svilena cesta:

Automobilna cesta od Šangaja do Hamburga

„Po 2000 let stari cesti“

Slavni raziskovalec Azije in potopisec Sven Hedin je pravkar izdal novo knjigo z naslovom: »Svilena cesta«, kjer razvija orjaški načrt bodočnosti, namreč obnovitev nekdanje trgovske ceste, ki je pred 2000 in več leti spajala Kitajsko s kulturnimi poprišči ob Sredozemskem morju. Del te stare trgovske poti naj bi se obnovil z gradnjo avtomobilske ceste. Kitajska vlada je poverila Svenu Hedinu l. 1933 nalogo, naj opremi in vodi ekspedicijsko, ki naj bi proučila možnosti za gradnjo avtomobilske ceste od vzhoda skozi največjo azijsko puščavo v kitajski Turkestan.

Sven Hedin je opremil ekspedicijsko, ki naj bi po prvotni zamisli v 8 mesecih dokončala svojo delo, ki je pa nato trajala dve dolgi leti. Saj ni bilo treba prestajati le težkoč prirodnih nepravil, snežnih viharjev in sibirskega mraza v brezkončnih daljavah notranje Mongolske; marveč je bilo treba obvladati tudi pokrajine, kjer so bili krvavi upori in tako se je ekspedicijska izcimila v pustolovščine brez primere. Sven Hedin je bil pri tem spet za več mesecev v ujetništvu, ki se je iz njega rešil samo zaradi svoje diplomatske brihtnosti.

Cesarska cesta

Kitajci pravijo »Cesarska cesta« oni veliki trgovski cesti, ki drži skozi Senzi in Kansu, od Siana in do Hiaikvana (to so najzahodnejša vrata v Velikem obzidju). Od tod do Kašgarja je podaljšek ceste proti zahodu z imenom Tjen-šan-nan-lu ali »Cesta južno od Nebeških gor.« S tem imenom se naziva tudi del pokrajine same, ki je južno od Tjen-šana.

Od Siana proti zahodu do Tun-hvanga je »Svilena cesta« ena sama celotna pot. Od Tun-hvanga dalje se razcepi na tri poti: ena drži skozi Hotan, druga skozi Lou-lan in severna čez Hami in Turfan. Pa je še več drugih starih cest, ki se začnejo v zahodnem delu vzhodnega Turkeстана. Ena pot drži preko Isik-gula kjer kupčuje pleme Vu-sun s svilo. Druga pot vodi skozi Fergano v Samarkand ali Tuškent skozi deželo Alanov ob Aralskem jezeru in dalje proti Kaspiškemu morju. Od tod drži vzdolž Kure v Fasis, do Črnega morja in Bizanca. Tretja cesta vodi po deželi Tokarov, po Baktriji in Margiani. Dotakne se glavnega mesta Partov-Hekatompilosa in mest Ekbatane v Mediji, Palmire, Antiohije ali Tira, kjer se je svilena trgovina bujno razvila.

Brez dvoma so svilo že v pradavnini izvažali iz Kitajske. Pri Krču na Krimu so našli svilo v grških kolonijah. Tudi admiral Aleksandra Velikega, Nearh, govori o »serijskih blagovih«, ki so bili prišli s severa v Indijo. Sicer pa to dragoceno trgovsko blago ni zapustilo dosti sledov na Svileni cesti na Kitajskem. Še manj pa bolj proti zahodu, kjer so se transporti svile porazdelili po različnih karavanskih poteh po ostali Aziji.

Zračna črta vse Svilene ceste od Siana preko Anhsija, Kašgarja, Samarkanda in Selevkije v Tirmiri približno 7500 kilometrov, z vsemi ovinki pa 10.000 kilometrov, kar je skoraj četrtina ravnila.

Najdaljša in najvažnejša zveza ljudstev in zemljin

Ne da bi pretiravali, moramo reči, da je ta trgovska cesta najdaljša in glede na kulturno zgodovino tudi najvažnejša zveza ljudstev in zemljin. Kitajski trgovci v Sianu, Lojangu in drugih večjih tržiščih, ki so bili pred nekaj tisoč leti velika mesta, brez dvoma niso vedeli, kam prihajajo nešteti svežnji svile, ki so jih njih karavane odnašale ali prevažale na zahod. Njim je bilo poglavito to, da so iz prve roke dobili denar. Tokarejci, Bakrijci, Partji, Medeji, Sirijci so odpravljali dragoceni tovor dalje. Šele feničanski brodniki v Tiru in dru-

gih aredozemskih pristaniščih so vedeli, da je bil Rim največji odjemalec in kupec svile. Rimski patriciji, ki so oblačili svoje žene in hčere v svilo, se tudi niso prav jasno zavedali, odkod jim prihaja zaželeno blago. Zadovoljevali so se s tem, da so vedeli, da dobivajo sericum, svilo, in serico, svileno blago, od ljudstva Serijcev, ki izdelujejo in odpošiljajo svilo; tam nekje v daljni Aziji, da živi ta narod... Brez dvoma izvira latinska beseda za svilo iz kitajske su, se, ser; korejsko: sir.

V prvih stoletjih pred Kr. rojstvom in potem je bilo na Svileni cesti brez dvoma pisano in bujno življenje. Toda o tem življenju ne zveemo dosti ne

Mussolini govori na »Majskem polju« v Berlinu. V ozadju zvonik

iz kitajskih in ne iz drugih virov. Brez dvoma so bila ob cesti gostišča in vojaške postojanke; ondi so korakale vojaške čete, sli in romarji. Po tej najbolj izsušeni puščavi so morali prenašati velikanske tovore vode; tu so hodili tolmači, cariniki, razni nadzorniki in obmejni stražniki. Sem in tja so valovile množice oslov, konj, mul, kamel, volovskih vpreg in poštnih slovi. Na Velikem kitajskem obzidju so bili čuvajni stolpi 442 metrov (kitajska mera za en »li«) oddaljeni drug od drugega. Kakšno pestro življenje, ki je zdaj utihnilo in bo z avtomobilsko cesto spet oživel!

Svilena cesta — avtomobilna cesta

Kakšna je stara Svilena cesta glede na uporabo za avtomobilsko cesto, naj povedo te-le slike: Od 18. decembra 1934 do 8. februarja 1935,

torej v 53 dneh, smo napravili pot od An-hsija do Siana. Od teh dni je bilo 35 dni zgolj popotovanja, povprečna hitrost je bila torej na dan 48,85 km. Popotovali bi bili hitreje, če bi ne bili toliko časa zapravljeni z risanjem zemljevidov in prekoračenjem globokih, ozkih grap.

Spotoma sem v duhu videl novo avtomobilsko cesto z nešteti mostovi čez reke, potoke, prekope in tesni; po stepah in puščavah v An-hsi, Tun-hvang, Lop-nor in dalje v Korla in še naprej v Kuča, Aksu in Kašgar. A v Kašgarju se še ne bo končala. Rusi so pravkar dogradili avtomobilsko cesto od Oša čez Terek-davan v Kašgar. Seveda je to spričo »Svilene ceste« samo malenkost, da si se vije ruska cesta v mnogih ovinkih čez 4000 m visoki prelaz.

V Ošu se že začnejo izdelovati avtomobilske ceste po ruskem Turkestanu. Od tod je možno izlaska in brez nevarnosti iti dalje v Tuškent, Samarkand, Buharo, Mervo in čez meje Irana v Mešed, Teheran in slednjič čez Kirmašah in Bagdad. Iranske avtomobilske ceste so izvrstne. Dobre so tudi ceste po Sirijski puščavi v Damask ali Aleppo. Odondo se nadaljuje pot po Mali Aziji v Ankaru in dalje v Stribul. Tu pa je pot v Evropo že odprta.

Brez blagohotnega sodelovanja z Rusijo ne more postati enota ta neskočno dolga avtomobilska cesta. Če bo pa denarno pomagala Kitajska in bo Sovjetija soglašala s predlogom, bo ta cesta, spričo drugih tehniških vedel na svetu, prilično lahko izvedljiva. Spričo Velikega kitajskega obzidja — pa bo gradnja te ceste naravnost igrata! Noben sanjski privid ni torej misel, da ni več daleč čas, ko se bo kak ljubitelj potovanja z avtom odpeljal iz Sinkiang, se vozil po Svileni cesti do Kašgarja, dalje po Zah. Aziji v Stribul in nato čez Budimpešto, Dunaj in Berlin in prišel v Hamburg, Bremerhaven, Calais ali v Boulogne! Če dospé potem,

Najbolj lahkoverni jetnik.

Tamerlanovih časov v Samarkandu, na duhovne univerze v Buhari, kjer se blestijo porcelanaste kupole in minareti; na Mervo, bivši kraj učenjstva in vede; na nagrobno mošejo Imama Riza, kjer se še dandanes zbirajo romarji z vsega Irana; na pravilčno deželo Perzijo, na domovino Hadžija Babaa in na Bagdad, mesto kalifov in glavnega pozorišča Tisoč in ene noči. Iz Ankare in Stribula bo vstopil v šumeče življenje zahoda in se bo z žalostjo v srcu spominjal velike tišine in velikega miru v azijskih puščavah. Na obalah Atlantskega oceana bo pa navzlic vsemu vesel, da mu bo krepki morsk veter napolnil zaprašena pljuča s svežim zrakom.

Taka življenjska žila, najdaljša avtomobilska cesta na svetu, pa bi seveda ne bila narejena samo v zabavo. Njena naloga bi bila veliko bolj važna: omogočala in lajšala bi trgovske zveze po notranji Kitajski in odprla bi novo pot za zvezo med Vzhodom in Zahodom. Spajala bi dvojno svetovno morje: Tih ocean in Atlantski ocean; dve zemljini: Azijo in Evropo; dva plemena: rumeno in belo; dvoje kulturnih krogov: kitajskega in zahodnega. — Vse pa, karkoli je primerno, da zbližuje različne narode, da jih spaja in druži: vse to pa je treba z veseljem pozdraviti in sprejeti, zlasti pa v tem času, ko nezaupanje in nevoščljivost razdružujeta narode.

Tehniške skrivnosti razsvetljave

V Švici in drugod v modernejših mestih imajo za cestno razsvetljavo posebne svetilke, jutranje in večerne svetilke, ki se v mraku same od sebe prižgo, a ki v tihih urah po polnoči same ugasnejo, dokler jih jutranji somrak ne spomni, da morajo spet začeti goreti.

Astronomska ura, švicarska iznajdba, ki je z njo skoraj vsa Švica razsvetljena in se je od tod razširila po vsem svetu, bo letos v Zürichu obhajala svojo 25. letnico. Ura ima astronomske plošče, to je razpredelnico dni in mesecev, torej kaže datum kot koledar. Astronomske ure se same navijajo in vsaka ura gre še 72 ur naprej, tudi če ni navila. — Te ure je treba le na vsakega pol leta kontrolirati. Izkazalo se je, da prebijejo ali zaostajajo samo za 2 do 3 minute na pol leta. Astronomske ure eventljo v mraku bolj malo, nato do polnoči jako močno, po polnoči pa luč pojema.

Od poudod

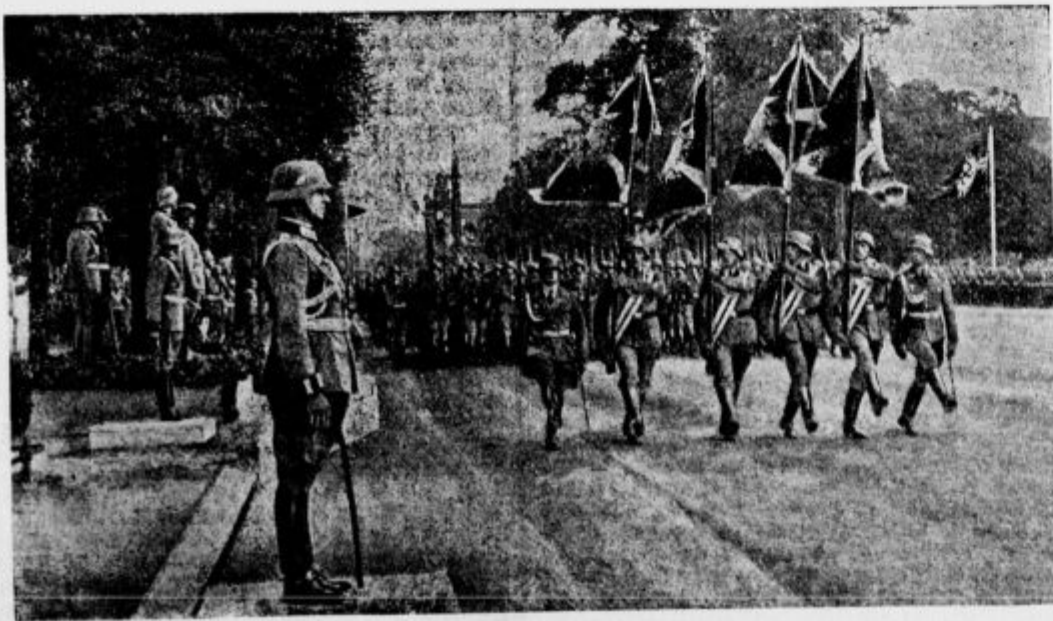
Kolera. V najvažnejšem severnokitajskem pristanišču Takuju, ki je izhodišče za v Tienjin in za ledje je izbruhnila kolera, katero so bržkone zanesli iz Šangaja. Dalj časa oblasti niso hotele priznati, da je kolera v mestu, zdaj pa je uradno objavljenih 20 primerov kolere.

Deset in pol ur za polet nad Atlantskim morjem. Angleški hidroplan »Cambria« je priletel iz Botwooda v Foynes. Polet čez ocean je trajal 10 ur in 3 min., kar je nov rekord za polet čez Atlantsko morje.

Letališče v Kantonu so bombardirala japonska letal in uničila vsa letala, ki so bila ondi.

20 milijonov ljudi na pariški razstavi. Včeraj je stopil 20. milijonski človek na pariško razstavo. Pariški časopisi poročajo, da je prišlo prvih 10 milijonov ljudi šele čez 83 dni na razstavo, a drugih 10 milijonov pa že čez 42 dni. Če se bo število večalo po tem pravcu, potem bo prišlo na pariško razstavo 30 milijonov ljudi.

Francin je svoje potrebščine vedno nakupoval pri Glaviču in strogo naročal doma, da gotovo nikjer drugje niesar ne kupijo. Nekega dne so pri Francinu dobili prirastek in ko je Mihee prignal s pašo, se je v postelji oglašil mali kričoč. »Kje pa ste ga dobili?« je brž vprašal mater. »I, žena ga je prinesla.« »Joj, to bodo oče hudi ko pridejo domov, ker ga niste kupili pri Glaviču.«

Dece in Führer pri paradi letalskih čet

Nesreča pri tekmi za Masarykovo nagrado v brzini 250 km. Avto tekmovalca Pieča se je prevrnil in zgorel, tekmovalce pa se je rešil.

Radi opustitve trgovine popolna

RAZPRODAJA

manufakturnega blaga pod nabavnimi cenami

ANTON SCHUSTER
LJUBLJANA, MESTNI TRG 25**MALI OGLASI**

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šifrovani oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolijske 3 mm visoke pečine vrstice po Din 254. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamke.

UNION

Premiera največjega zgodovinskega filma
Marija Stuart
v glavnih vlogah **Ketlarice** **Nepburn** in **Fredrich March**
Eden izmed obiskovalcev tega filma, ki ga bo dočel šele bo dobil modra oamski klubok po vzoru Marije Stuart, model Salona Truda. Klubok je razstavljen v Unionu.

SLOGA

SIMONE SIMON, očarljiva filmska umetnica, nepozabna iz filma »Matura«, v novem krasnem ljubavnem filmu

Lepi dnevi

MATICA

Zopet po dolgem času komični trio: **HANS MOSER**, **LEO SLEZAK** in **ADELA SANDROCK** v veliki filmski komediji iz cirkuskega življenja

Cirkus Saran

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Dobra strojeписка

ki je večša stenografija ter drugih pisarniških del, mlajša moč — se sprejme v trgovsko pisarno. Točne ponudbe z referencami je nasloviti na upravo »Slovenca« pod »Dobra mlajša moč« št. 15764. (b)

Širite »Slovenca«!

Državne srečke prodaja Menjalnica
Reicher & Turk
Ljubljana, Prešernova

Razpis

Občina Cerklje pri Kranju razpisuje na podlagi Uredbe o občinskih uslužbenih mestih

občinskega tajnika

Šolska izobrazba: popolna srednja šola z zaključnim izpitom.

Lastnoročno pisane in pravilno kolkovane prošnje, opremljene z vsemi listinami po čl. 7. in 8. cit. Uredbe, je vložiti v roku 30 dni po objavi pri tej občini.

Občina Cerklje, dne 28. septembra 1937.

Vajenci

Sprejem učenko

v trgovino z mešaním blagom. Prednost ima hči kmetijskih staršev, 15 do 16 let stara. Stanovanje, hrana v hiši. Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod značko »Poštena in pridna« št. 15767. (v)

Službo dobe

Mesarski pomočnik

(Selcher), izurjen v izdelavi raznovrstnih mesnih izdelkov, samostojen, se takoj sprejme v službo. Franc Ocvirk, mesar in prekajevalec, Povšetova 1, Ljubljana. (b)

Kuharica

ki se razume tudi na gospodinjstvo, se sprejme s 15. oktobrom v večjo hišo na dežel. Prednost ima: starejša z večletno prakso. Plača po dogovoru. Navesti je zadnjo službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kuharica« št. 15726. (b)

Pletilje in prešivalke

izurjene, sprejememo za stalno z dobro plačo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15191. (b)

Elektromonter

obenem ključavničar, se sprejme. — Ponudbe na: Ljubljana, poštni predal 153. (b)

Dekle

za vsa hišna dela, ki zna tudi krpati in likati perilo — išče obitelj brez otrok. V pošto pridejo samo solidne, marljive, poštene, katere so bile že v boljših hišah. Ponudbe na C. Tratnik, Zagreb, Dežmanova 8-III. (b)

Zaradi renoviranja lokala

velika odprodaja vseh vrst čevljev

po globoko znižanih cenah od 1. do 15. okt.

»Je-Ja«

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 36

Nenadoma je umrl naš nad vse ljubljani soprog in oče, gospod

Karol Binder

tovarnar

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v nedeljo, dne 3. oktobra 1937 ob treh popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 4. oktobra ob 8 zjutraj v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Ljubljana, dne 1. oktobra 1937.

Zalujoča soproga Gusti Binder z otroci.

Potrtega srca javljam tužno vest, da je naš nad vse ljubljani, srčno dobri soprog, stric, svak in zet, gospod

Aničič Josip

šolski upravitelj in rez. kapetan I. klase

po težkem, kratkem trpljenju danes, dne 1. oktobra, previden s sv. zakramenti, v svojem 43. letu, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 3. oktobra ob pol štirih popoldne na pokopališču pri Sv. Jakobu ob Savi.

Sv. Jakob ob Savi, dne 1. oktobra 1937.

Zalujoča soproga Tilka in rodbine Ropan, Koželj, Čater in Kudermtsch.

Prireditve

Na Rožnik!

Ob priliki zadnjega zognanja vabi gostilna na Rožniku na znane rožniške krofe, sladke mošt in druge dobrote. (h)

Gostilna Lindič

Sv. Peter pri Mariboru. V nedeljo 3. oktobra vinska trgatve. Železničarska godba K. Schönherja. Toči se svečinsko vino. Topla in mrzla jedila. (h)

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krokov trg 10, tel. 27-62

HRANILNE KNJIZICE

vrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjemu izplačilu — izposluje vse bančne denarne, kreditne in blagovne posle

najkulantneje

ALOJZIJ PLANINŠEK

trg. ag. bančnih poslov
LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14/I.
Telefon 35-10.

Kupimo

Kupim rabljen stroj

za cufanje zime. Škerlj Jože, Begunje 87 pri Raketu. (k)

Pohištvo!

Ugodno naproday

zaradi selitve omara za obleko, divan, dve postelji, kuhinjska oprava. — Baragova ulica 8, Bežigrad. (s)

Lepo pohištvo:

kuhinja, jedilnica in drugo naproday. — Skladišče Ranzinger — dnevno od 2 do 4 popoldne. (s)

Prodamo

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus-plašče itd. Dober nakup Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (t)

Železničarji!

Živila pošilja na brezplačne nakaznice po najugodnejši ceni Vera Šurjak, Sabac. (l)

Kožuho vino

se najugodnejše kupi in strokovno izdela pri Dolence Josip, Ljubljana. Sv. Petra cesta 19, telefon 22-62. (l)

Zavesa za okna

posteljna pregrinjala, blago za preobleke pohištva z največjo izbiro in zelo poceni nudi nova trgovina Goričar, Sv. Petra cesta 30. (l)

Najboljši trboveljski premog
brez prahu

koks, suha drva
I. Pogačnik
Bohoričeva 5 Telefon 20-51

Stanovanja

Enosobno stanovanje

se odda. Vodovodna cesta št. 77. (c)

Posedstva

Dvostanovanjsko vilo

15 minut iz mesta prodam. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »120.000« št. 15760. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naobrazeni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-33, ima naproday večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Državna razredna loterija

V nastopajočem 35. kolu se vpelje nov, povoljniji načrt za igralce, kateri ima po:

eno premijo za Din 2.000.000.— in Din 1.000.000.—, 3 premije po Din 500.000.—, eno premijo za Din 400.000.—, 2 premije po Din 300.000.—, 8 dobitkov po Din 200.000.—, 16 dobitkov po Din 100.000.—, 17 dobitkov po Din 80.000.— itd. to je mnogo več kot je bilo do sedaj.

Prodaja in razpošiljanje srečk se je pričelo, a zrebanje je že

20. in 21. oktobra

in je zato potreba, da pohitite z naročilom srečk pri

Glavni pooblaščen kolekturi

Aleksandra R. Pavloviča

v Beogradu,

Kralja Alberta 1 in Cara

Nikole II. št. 69.

v Zemunu,

Kralja Petra 11.

katera se bavi izključno s prodajo srečk Državne razredne loterije in je v celi državi znana po točnosti in solidnosti.

Spodnjo naročilnico izrežite, izpolnite in pošljite prilepljeno na dopisnico in boste takoj postreženi.

Aleksandru R. Pavloviču - Beograd

Pošljite mi za igro I. razreda 35. kola srečke Drž. razredne loterije:

..... celih	po Din 200.—	skupaj Din
..... polovičnih	" " 100.—	" "
..... četrtinskih	" " 50.—	" "
		Skupaj Din

kateri znesek Vam po prejemu srečk pošljem po čekovni položnici.

Točni naslov:

Zahtevajte povsod naš list!

Naznanjamo vsem tovarišem in tovarišicam tužno vest, da je nenadoma umrl naš dragi tovariš

JOSIP ANIČIČ

šolski upravitelj pri Sv. Jakobu ob Savi

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, dne 3. oktobra ob pol 4 popoldne pri Sv. Jakobu.

Učiteljski zbor

Umrl nam je naš dobri, skrbni oče in stari oče

ANTON BRIŠKI

posestnik

dne 30. septembra v 75. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 2. oktobra na domačem pokopališču pri Sv. Štefanu v Kostelu. Nepozabnega očeta priporočamo v molitev in blag spomin! Zaga, št. Vid nad Ljubljano, dne 1. oktobra 1937.

Zalujoči otroci:

Marija, s. Lidvina, Anton, Alojzij, Matija in Jože.
Vnuki in vnučinke.

Tvrđka A. Rojina & Comp., stavbeno in umetno mizarstvo, naznanja žalostno vest, da je dne 30. septembra nenadoma umrl njen družabnik

KARL BINDER

tovarnar

Tvrđka ga bo ohranila v hvaležnem spominu.